

زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی (۳۴)

مجله سابق دانشکده ادبیات و علوم انسانی

سال بیست و هشتم، شماره ۸۹

پاییز و زمستان ۱۳۹۹

- ابوحنیان توحیدی بر فراز تقابل‌های دوگانه نظم و نثر در سنت ادبی - بلاغی اسلامی
فرزاد بالو، سیاوش حق‌جو
- بررسی فرآیند تکوین و دگردیسی گفتمان تصوف
اکرم برازنده، امیربانو کریمی
- تصویر شخصیت اصلی در داستان‌های کوتاه هوشنگ گلشیری بعد از انقلاب اسلامی
امین بنی‌طالبی، پریش میرزاییان
- دخو در نقش روان‌درمانگر: تحلیل چرندوپرنده دهخدا با استفاده از نظریه راجرز
حسین بیات، نسترن شهبازی
- دستوری‌شدگی صورت‌های زبانی مشتق از «گفتن»
فهیمة تسلی‌بخش، احسان چنگیزی
- نگاهی تازه به بن‌مایه «جام» در دیوان حافظ
حسین حسن‌رضایی
- کرامات و واقعیات: حکایات کرامات و نوع واقعیت
محمد رودگر
- تعدد دلالت‌ها در غزلیات حزین لاهیجی
باقر صدری‌نیا، محسن حیدرزاده جزی
- بررسی تأثیر ویژگی‌های صرفی اسم فارسی و عربی در ادبیت متن شعری
محمدرضا عزیز
- بررسی خشونت علیه زنان در ادبیات داستانی دهه چهل
کلثوم قربانی جویباری، آذر حسینی
- بازنمایی اسطوره‌های ایرانی در کتاب‌های تاریخی فارسی
یحیی کاردگر، حسن شهریار
- بررسی نقش شیوه‌های بلاغی اقناع در ایجاد تعلیق در خسرو و شیرین نظامی
سیدمرتضی میرهاشمی، عفت نقابی، فاطمه قارلقی

بسم الله الرحمن الرحيم

دوفصلنامه علمی

زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی (۳۴)

مجله سابق دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دانشگاه خوارزمی (تربیت معلم سابق)

دوره جدید، سال بیست و هشتم، شماره ۸۹

پاییز و زمستان ۱۳۹۹

دوفصلنامه علمی *

*صاحب امتیاز: دانشگاه خوارزمی

*مدیرمسئول: دکتر ناصرقلی سارلی

*سر دبیر: دکتر حبیب‌اله عباسی

*هیئت تحریریه:

دکتر حسین آقا‌حسینی	استاد دانشگاه اصفهان
دکتر علی‌اکبر باقری خلیلی	استاد دانشگاه مازندران
دکتر محمدپارسانسب	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر تقی پورنامداریان	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
دکتر حکیمه دبیران	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر حبیب‌الله عباسی	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر محمود فتوحی	استاد دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر علی‌محمد مؤذنی	استاد دانشگاه تهران
دکتر سیدمرتضی میرهاشمی	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر بهادر باقری	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر ناصرقلی سارلی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر منظر سلطانی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر عفت نقابی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر حامد نوروزی	دانشیار دانشگاه بیرجند

ویراستار ادبی: دکتر زهرا صابری

ویراستار انگلیسی: دکتر حسین بحری

مدیر داخلی: دکتر زهرا صابری

حروف‌چین و صفحه‌آرا: طاهره سادات میراحمدی

دریافت درجه علمی - پژوهشی ۳/۲۹۱۰/۲۱۴ و ۳/۲۹۱۰/۳۶۸ و ۳/۲۹۱۰/۹۸۳۲
۷۶/۳/۲۴ ۸۰/۳/۲۲ ۸۶/۱۱/۷

این نشریه در پایگاه‌های علمی زیر نمایه می‌شود:

www.scholar.google.com
ww.ricest.ac.ir
www.sid.ir
www.noormags.com
www.ensani.ir
www.ISC.gov.ir
www.magiran.com
www.civilica.com

گوگل اسکالر
کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی
مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی
مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری اسلامی
پرتال جامع علوم انسانی
پایگاه استنادی علوم جهان اسلام
مگیران
سیویلیکا

نشانی:

البرز، کرج، حصارک، خیابان شهید بهشتی، بلوار خوارزمی، دانشگاه خوارزمی

کد پستی: ۳۵۸۷-۱۵۸۵

تلفن دفتر مجله: ۰۲۶-۳۴۵۱۰۶۱۱

پست الکترونیکی دفتر مجله: mda72@khu.ac.ir و mdazabanfarsi72@yahoo.com

یادآوری به نویسندگان مقاله

دوفصلنامه علمی زبان و ادبیات فارسی* بمنظور ارائه نظریه‌ها و یافته‌های علمی پژوهندگان، هر دو فصل یکبار منتشر می‌شود. از آنجاکه این مجله فقط مقالات پژوهشی را منتشر می‌کند، لازم است چارچوب مقاله پژوهشی را یادآور شویم.

● مقاله پژوهشی حاوی یک مسئله علمی، نظر، اندیشه، پیام و یا دعوی و دست‌کم روش تازه‌ای است که حاصل تحقیق پژوهنده است و به روشی علمی و منطقی بیان و اثبات می‌شود.

● مقاله در برنامه word ۲۰۰۳ با قلم زر ۱۳ تایپ شود و به صورت الکترونیکی با ثبت نام در سایت مجله به نشانی <http://jpl.khu.ac.ir> ارسال گردد. حجم مقاله از ۲۰ صفحه ۲۴ سطر بیشتر نباشد.

● ساختار مقاله: چکیده ← مقدمه ← متن (طرح مقدمات، بحث) ← نتیجه‌گیری ← پی‌نوشت ← منابع

● چکیده: چکیده در صفحه‌های جداگانه، در حداکثر ۲۰۰ کلمه شامل مسئله تحقیق، روش کار و نتایج به فارسی و انگلیسی به همراه کلیدواژه‌ها.

● مقدمه: شامل طرح موضوع یا مسئله تحقیق، ضرورت آن و پیشینه تحقیقات انجام شده درباره موضوع.

● نمودارها و شکل‌ها: تا حد امکان به صورت آماده برای چاپ ارائه شوند و جای آن‌ها در متن اصلی مشخص شود. مندرجات جدول‌ها روشن و آشکار باشد و شماره‌گذاری آن‌ها نیز به ترتیبی باشد که در متن می‌آید. نمودارها، شکل‌ها و جدول‌ها باید به انگلیسی ترجمه شوند. برای دریافت نمونه، به سایت مجله مراجعه کنید.

● منابع و مأخذ: منابع فارسی باید به انگلیسی ترجمه شوند. در ذکر منابع و مأخذ پایان مقاله الگوی زیر اعمال شود:

کتاب: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (تاریخ انتشار) نام کتاب. نام مترجم یا مصحح. تعداد جلد. نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.

مقاله: الف) از مجلات: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (تاریخ انتشار) «عنوان مقاله» نام نشریه، دوره مجله، شماره، شماره صفحه ابتدا و انتهای مقاله.

ب) از مجموعه‌ها: نام خانوادگی نویسنده، نام (تاریخ انتشار) «عنوان مقاله». نام مجموعه یا کتاب. نام و نام خانوادگی تدوین‌کننده مجموعه. محل نشر: ناشر. شماره صفحه ابتدا و انتهای مقاله.

پایگاه‌های وب: نام خانوادگی نویسنده، نام (تاریخ انتشار) «عنوان موضوع»، نام و نشانی پایگاه اینترنتی با قلم ایتالیک، تاریخ آخرین بازنگری در پایگاه.

● ارجاعات: در داخل متن دقیقاً به این صورت بیاید: (نام خانوادگی نویسنده، سال نشر: شماره صفحه).

● پی‌نوشت: در پانویس صفحات مقاله هیچ‌گونه توضیحی درج نشود، هرگونه توضیحی با شماره تک به پی‌نوشت - که در پایان مقاله و پیش از منابع و مأخذ می‌آید - منتقل گردد.

نویسندگان توجه داشته باشند که مقاله ارسالی در هیچ نشریه، سمینار و همایشی منتشر و ارائه نشده باشد.

مقالات پس از بررسی و ارزیابی علمی، در صورت تأیید، در نوبت چاپ قرار می‌گیرد.

مقالات ارسالی برگردانده نمی‌شود.

مجله در تلخیص و ویرایش مقالات رسیده آزاد است.

دوفصلنامه علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی

* بنابر ابلاغ وزارت ارشاد، نشریات علمی پژوهشی از این پس صرفاً با عنوان نشریه علمی منتشر می‌شوند.

به نام حضرت دوست

در سوگ سردبیر فقید
چشمی بگشا منشأ پرواز همین است
(بیدل)

سخن سردبیر

چه تلخ و دردناک است که شماره پاییز و زمستان «دوفصلنامه علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی» را بدون آن یاور جان آگاه، سردبیر و مدیرمسئول فقید نشریه، زنده یاد دکتر غلامعلی فلاح قهرودی، آغاز می‌کنیم. فقدان نشاط و تحرک آن شخصیت پویا و سخت‌کوش، این زمستان سرد را استخوان‌سوزتر کرده است. انصاف را، به همت و پشتکار ایشان بود که این نشریه سی‌سال در عرصه ادبیات فارسی حاصل قلم اهل فن را به جامعه ادبی ایران عرضه کرد. خردورزی، ایمان و تعهد آن عزیز، در کنار شرافت، نجابت و عشقی بی‌انتهای، از او انسانی متفاوت ساخته بود که با معیارهای انسان عصر ما سخت ناساز است. چه رنج‌ها و اندوه‌ها که از این رهگذر بر جان نازکش نشست و عمر عزیزش را کوتاه کرد. چنین مایه‌ای از ایثار و بذل خود، هرگز فراموش نخواهد شد. یاد آن دوست و همراه نازنین را گرامی می‌داریم و با ذکر گزارشی کوتاه از زحمات آن عزیز ازدست‌رفته، روح بلندش را می‌ستاییم.

نشریه کنونی «زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی»، در دوره نخست، از سال ۱۳۵۶ تا دی‌ماه ۱۳۵۸، در شش شماره به مدیریت مسئولی زنده‌یاد نادر وزین‌پور منتشر شده است: شماره ۱ فروردین ۲۵۳۶ (۱۳۵۶)؛ شماره ۲ اسفند ۲۵۳۶ (۱۳۵۶)؛ شماره ۳ شهریور ۲۵۳۷ (۱۳۵۷)؛ شماره ۴ شهریور ۲۵۳۷ (۱۳۵۷)؛ شماره ۵ شهریور ۱۳۵۸؛ شماره ۶ دی ۱۳۵۸. چاپ این مجله در دی‌ماه ۱۳۵۸ متوقف شد. دوره دوم مجله، پس از ۱۴ سال، از تابستان ۱۳۷۲ با مسئولیت زنده‌یاد دکتر غلامعلی فلاح منتشر شده و به یاری خدا تاکنون در حال انتشار است. در دوره قدیم، مجله با عنوان «مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی»، مقالات تمام حوزه‌های گوناگون علوم انسانی حاضر در دانشکده ادبیات، از جغرافیا و زبان‌ها و علوم اجتماعی و... را منتشر می‌کرد. از شماره ۳۲، سال نهم، بهار ۱۳۸۰، در پی سیاست‌های کمیسیون نشریات وزارت علوم، رشته‌های گوناگون علوم انسانی در ویژه‌نامه‌هایی جداگانه منتشر شدند و مجله از حالت جنگ مقالات رشته‌های علوم انسانی خارج شد و اولین ویژه‌نامه زبان و ادبیات فارسی در سال مذکور با شماره ۱ انتشار یافت. در تابستان ۸۷، شماره ۷ (مسلول ۶۰)، مجله دیگر از شکل ویژه‌نامه خارج شد و به صورت مستقل هرفصل یکبار منتشر شد. از شماره بهار و تابستان ۱۳۹۲ (مسلول ۷۶)، مجله با مجوز وزارت علوم به‌صورت دوفصلنامه منتشر می‌شود که این روند تاکنون ادامه یافته است. شادروان دکتر غلامعلی فلاح مسئولیت‌های علمی و اجرایی بسیاری را برعهده گرفته و برای اعتلای نام دانشگاه کوشیده بود. از جمله این مسئولیت‌ها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: مدیر گروه علوم انسانی سازمان دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئول توسعه و گسترش دوره‌های عالی، مسئول توسعه و گسترش دانشگاه تربیت معلم در بیست‌ودو استان کشور، پایه‌گذار جهاد دانشگاهی دانشگاه تربیت معلم، معاون اداری و مالی دانشگاه، معاون دانشجویی دانشگاه، رئیس انتشارات دانشگاه، معاون عمرانی دانشگاه، رئیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی، مدیر گروه زبان و ادبیات فارسی، مؤسس پژوهشکده زبان و ادبیات فارسی بهار، مؤسس قطب علمی ادبیات فارسی و مطالعات قرآنی، و مسئولیت‌های علمی و اجرایی فراوان دیگر. در همه این فراز و نشیب‌ها، پایداری و اراده راسخ شادروان دکتر غلامعلی فلاح سرمایه اشتیاق دیگران بوده است. این مجله تنها بخش کوچکی از حاصل تلاش‌های وجود پربرکت اوست. نام و یادش همواره روشنی‌بخش قلب‌های ما باد.

دکتر حبیب‌الله عباسی

سردبیر

آذرماه ۱۳۹۹

فهرست

- ابوحیان توحیدی بر فراز تقابل‌های دوگانهٔ نظم و نثر در سنت ادبی-بلاغی اسلامی ۷
فرزاد بالو، سیاوش حق جو
- بررسی فرآیند تکوین و دگردیسی گفتمان تصوف (با تکیه بر دال "توکل" در متون منشور متمکن صوفیه) ۲۹
اکرم برازنده، امیربانو کریمی
- تصویر شخصیت اصلی در داستان‌های کوتاه هوشنگ گلشیری بعد از انقلاب اسلامی ۵۳
امین بنی‌طالی، پریوش میرزاییان
- دخو در نقش روان‌درمانگر: تحلیل چرندوپرند دهخدا با استفاده از نظریهٔ راجرز ۷۹
حسین بیات، نسترن شهپازی
- دستوری‌شدگی صورت‌های زبانی مشتق از «گفتن» ۱۰۱
فهیمة تسلی‌بخش، احسان چنگیزی
- نگاهی تازه به بن‌مایهٔ «جام» در دیوان حافظ ۱۳۱
حسین حسن‌رضایی
- کرامات و واقعیات؛ حکایت کرامات و نوع واقعیت ۱۵۷
محمد رودگر
- تعدد دلالت‌ها در غزلیات حزین لاهیجی ۱۸۳
باقر صدری‌نیا، محسن حیدرزاده جزی
- بررسی تأثیر ویژگی‌های صرفی اسم فارسی و عربی در ادبیت شعر با تکیه بر ملامعات حافظ ۲۰۷
محمد رضا عزیزی
- بررسی خشونت علیه زنان در ادبیات داستانی دههٔ چهل با تکیه بر چهار رمان (شوه‌ر آهوخانم، سنگ صبور، شازده احتجاج، سووشون) ۲۲۵
کلثوم قربانی جویباری، آذر حسینی
- بازنمایی اسطوره‌های ایرانی در کتاب‌های تاریخی فارسی ۲۵۵
یحیی کاردر، حسن شهریاری
- بررسی نقش شیوه‌های بلاغی اقناع در ایجاد تعلیق در خسرو و شیرین نظامی ۲۷۹
سیدمرتضی میرهاشمی، عفت نقابی، فاطمه قارلقی
- چکیده‌های انگلیسی ۳۰۴

Table of Contents

Abū Hayyān al-Tawhīdī: Beyond the Dual Opposition of Verse and Prose in the Islamic Literary-Rhetorical Tradition	7
Farzad Baloo, Siavash Haghjou	
Investigating the Process of Formation and Transformation of Sufi Discourse (Relying on the Signifier of “Trust” in the Scholastic Sufi Texts)	29
Akram Barazandeh, Amirbanoo Karimi	
The Image of the Main Character in the Short Stories of Houshang Golshiri after the Islamic Revolution	53
Amin Banitalebi, Parivash Mirzayian	
Dakhou Takes the Role of Psychotherapist: An Analysis of Dekhoda's “Charand-o-Parand” Using Rogers’ Theory	79
Hossain Bayat, Nastaran Shahbazi	
Grammaticalization of Linguistic Forms Derived from “Goftan”	101
Fahimeh Tasallibakhsh, Ehsan Changizi	
A New Look at the Motif of “Jām” in Hāfez’s Diwān	131
Hossain Hassan Rezaie	
Kerāmāt and Realities: The Kerāmāt Anecdotes and the Type of Reality	157
Mohammad Roodgar	
The Multiplicity of Significations in Hazin Lahiji’s Ghazal Lyrics	183
Bagher Sadrinia, Mohsen Heydarzadeh	
Investigating the Effect of Morphological Features of Persian and Arabic Nouns on the Literariness of Poetic Texts: The Case of Hafez’s Molamma’āt	207
Mohammad Reza Azizi	
A Study of Violence Against Women in the Fiction Literature of the 1940s Based on Four Novels (<i>Showhar-e Ahou Khanom, Sang-e Sabour, Shazde Ehtejab, Suvashon</i>)	225
Kolsoom Ghorbani, Azar Hossaini	
Representation of Iranian Myths in Persian Historical Books	255
Yahya Kardgar, Hasan Shahriari	
Investigating the Role of Persuasive Rhetorical Methods in Creating Suspense in Nezami’s <i>Khosrow and Shirin</i>	279
Seyyed Mortaza Mirhashemi, Effat Neghabi, Fateme Gharleghi	
Abstract	304

**The Special Issue of the
Persian Language and Literature**

Kharazmi University

EDITORIAL BOARD

Half-Yearly

* **Licence Holder:** Kharazmi University

* **Managing Director:** Nasergholi Sarli, Ph.D

* **Editor-in-Chief:** Habib-Allah Abbasi, Ph.D

* **Editorial Board:**

Hossain Agha Hossaini/ Professor of Isfahan University

Bahador Bagheri/ Associate Professor of Kharazmi University

Ali Akbar Baghri Khalili/ Professor of Mazandaran University

Mohammad Parsanasab/ Professor of Kharazmi University

Taghi Pournamdarian/ Professor of Institute for Humanities and Cultural Studies.

Hakimeh Dabiran/ Professor of Kharazmi University.

Nasergholi Sarli/ Associate Professor of Kharazmi University

Manzar Soltani/ Associate Professor of Kharazmi University

Habibollah Abbasi/ Professor of Kharazmi University

Mahmoud Fotoohi/ Professor of Ferdowsi University

Ali Mohammad Moazzeni/ Professor of Tehran University

Seyyed Mortaza Mirhashemi/ Professor of Kharazmi University

Effat Neghabi/ Associate Professor of Kharazmi University

Hamed Nowrouzi/ Associate Professor of Birjand University

Persian Editor: Dr. Zahra Saberi

English Editor: Dr. Hossain Bahri

Address: 49, Mofateh Ave., Postal Code: 1571914911

Tehran-Islamic Republic of Iran.

Tel: +98(21)86072701 and +98(26)34510611

Kharazmi University

The Special Issue
Of the

**Persian Language and Literature,
Kharazmi University
(Half-Yearly) No. 34**

Faculty of Literature and Humanities

Journal of the Faculty of Literature and Humanities

**Vol. 28, No. 89
Autumn & Winter 2021
Tehran, Iran**

Kharazmi University

**Persian Language and literature,
Kharazmi University, No.34
Faculty of Literature and Humanities**

Vol. 28. No.89

Autumn & Winter 2021

- Abū Hayyān al-Tawhīdī: Beyond the Dual Opposition of Verse and Prose in the Islamic Literary-Rhetorical Tradition
- Investigating the Process of Formation and Transformation of Sufi Discourse
- The Image of the Main Character in the Short Stories of Houshang Golshiri after the Islamic Revolution
- Dakhou Takes the Role of Psychotherapist: An Analysis of Dekhoda's "Charand-o-Parand" Using Rogers' Theory
- Grammaticalization of Linguistic Forms Derived from "Goftan"
- A New Look at the Motif of "Jām" in Hāfez's Diwān
- Kerāmāt and Realities: The Kerāmāt Anecdotes and the Type of Reality
- The Multiplicity of Significations in Hazin Lahiji's Ghazal Lyrics
- Investigating the Effect of Morphological Features of Persian and Arabic Nouns on the Literariness of Poetic Texts: The Case of Hafez's Molamma'āt
- A Study of Violence Against Women in the Fiction Literature of the 1940s Based on Four Novels (Showhar-e Ahou Khanom, Sang-e Sabour, Shazde Ehtejab, Suvashon)
- Representation of Iranian Myths in Persian Historical Books
- Investigating the Role of Persuasive Rhetorical Methods in Creating Suspense in Nezami's Khosrow and Shirin